Akkoord,

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
de Staatssecretaris van Economische Zaken – Digitale economie en soevereiniteit

Directie Europese en Internationale Zaken

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
19 juni 2026

Kenmerk
DEIZ / 107063315

RT 0000148266

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)
3

nota
TER BESLISSING

BNC-fiche Mededeling Europese Tech Soevereiniteit, inclusief Open Source Strategie

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
Op 3 juni 2026 heeft de Europese Commissie de mededeling inzake Europese Technologische Soevereiniteit gepubliceerd, vergezeld van een Europese Open Source Strategie (COM(2026)503). De mededeling vormt het overkoepelende kader van het Europese Techsoevereiniteitspakket (Tech Sovereignty Package – TSP). Door EZK is een BNC-fiche opgesteld waarin de mededeling, incl.de Open Source Strategie, wordt beoordeeld.

Geadviseerd besluit
U wordt gevraagd in te stemmen met de inhoud van het BNC-fiche inzake de Mededeling Europese Techsoevereiniteit en de bijbehorende Open Source Strategie, zodat het fiche via het BNC-overleg en de CoCo naar de MR wordt geleid. Na goedkeuring in de MR wordt het fiche aan de Kamer verzonden.

Kernpunten
- De Commissie identificeert afhankelijkheden op het gebied van onder meer halfgeleiders, cloud, AI en digitale infrastructuur als belangrijke uitdagingen voor het Europese concurrentievermogen, de economische veiligheid en de weerbaarheid van de EU.
- Met het Techsoevereiniteitspakket wil de Europese Commissie de positie van de EU over de gehele digitale waardeketen versterken en risicovolle strategische afhankelijkheden van derde landen verminderen. De Commissie presenteert technologische soevereiniteit nadrukkelijk als een combinatie van versterkte Europese capaciteiten én open samenwerking met betrouwbare partners.
- De mededeling vormt het strategische raamwerk voor het Techsoevereiniteitspakket, dat daarnaast bestaat uit de Cloud & AI Development Act (CADA), de Chips Act II (CAII) en een routekaart voor digitalisering en AI in de energiesector.
- Het BNC-fiche over de CADA is versneld opgesteld en daarom eerder al aan u (SEZ) voorgelegd.

- Het BNC-fiche over de CAII wordt separaat aan u (MEZK) voorgelegd.
- Het BNC-fiche stelt dat het kabinet de hoofddoelstelling van de Commissie onderschrijft om het Europese concurrentievermogen, de economische veiligheid en de weerbaarheid op het gebied van digitale technologieën te versterken. Ook is het kabinet positief over de expliciete positionering van open source als instrument voor technologische soevereiniteit.
- De mededeling sluit in grote lijnen aan bij de Nederlandse non-paper[1] inzake het TSP en bestaand beleid op het gebied van digitale open strategische autonomie, economische veiligheid en open source.
- In het BNC-fiche wordt daarbij benadrukt dat technologische soevereiniteit niet mag leiden tot protectionisme of ontkoppeling. Europese maatregelen dienen proportioneel te zijn, publieke waarden te beschermen en in overeenstemming te blijven met internationale verplichtingen en samenwerking met betrouwbare partners.
- Tot slot, het kabinet zal bij de verdere uitwerking en implementatie van het Techsoevereiniteitspakket aansluiting zoeken bij initiatieven vanuit het Nederlandse en Europese technologie-ecosysteem, waaronder de European Tech Creators Coalition (TCC). De TCC kan bijdragen aan een meer holistische benadering van de Europese technologiewaardeketen en een rol spelen bij de identificatie, prioritering en ondersteuning van strategische projecten binnen onder meer CAII en de CADA.

Toelichting

Essentie voorstel

- De Commissie presenteert een geïntegreerde ecosysteembenadering voor de gehele digitale waardeketen, bestaande uit:
    1. Vraaggerichte maatregelen, waaronder innovatieve publieke aanbestedingen, stimulering van Europese afzetmarkten voor kritieke technologieën en versterking van de vraag naar Europese cloud-, AI- en halfgeleideroplossingen;
    2. Aanbodgerichte maatregelen, waaronder strategische projecten voor halfgeleiders, datacenters, cloudcapaciteit en open source alternatieven;
    3. Versterking van randvoorwaarden, zoals toegang tot kapitaal, vereenvoudiging van regelgeving, digitale vaardigheden en talentontwikkeling.
- De Commissie presenteert daarnaast een Europese Open Source Strategie als integraal onderdeel van technologische soevereiniteit. De strategie richt zich op:
    - Het stimuleren van open source als alternatief voor gesloten technologieën en het verminderen van vendor lock-in;
    - Het versterken van het Europese open source-ecosysteem via financiering, vaardigheden en ondersteuning van ontwikkelaars;
    - Het bevorderen van open source binnen overheden, onder meer via open-source-first-benaderingen en versterking van Open Source Programme Offices (OSPO's);

[1] Kamerstukken II 2025/26, 22 112, nr. 1195, Non-paper on the EU Tech Sovereignty Package

- Het versterken van internationale samenwerking en standaardisatie op open source.

Kritiek en aanvullende vragen

- Het kabinet is kritisch of heeft verduidelijkende vragen op enkele onderdelen van de mededeling:
  - De voorgestelde Europese technologiestack dekt onvoldoende de volledige AI-waardeketen. Instrumenten gericht op AI-modellen, softwareontwikkeling, algoritmen, talent en data ontbreken grotendeels;
  - Er ontbreekt een bredere visie op de samenhang met andere strategische technologieën, eindmarkten en randvoorwaardelijke instrumenten zoals de kapitaalmarktunie, de komende Innovation Act en de Quantum Act;
  - Het aangekondigde eigenvermogenmechanisme voor investeringen in kritieke technologieën is nog onvoldoende uitgewerkt. Het kabinet zal toezien op proportionaliteit, doelmatigheid, transparantie en de verhouding tot bestaande instrumenten.
- Het kabinet verwelkomt de Open Source Strategie en ondersteunt maatregelen die bijdragen aan open standaarden, interoperabiliteit, digitale gemeenschapsgoederen en de ontwikkeling van Europese open source alternatieven. Daarbij zal het kabinet verduidelijking vragen over de reikwijdte van het voorgestelde open-source-first-principe.

Krachtenveld

- Met het Techsoevereiniteitspakket kiest de Commissie voor een actievere en meer geïntegreerde rol bij de versterking van de Europese digitale waardeketen. Deze aanpak wordt op hoofdlijnen positief ontvangen door zowel grote als kleine lidstaten.
- Veel lidstaten delen de analyse dat de EU haar technologische weerbaarheid en concurrentievermogen moet versterken. De mate waarin dit moet leiden tot Europese voorkeursmaatregelen of verdere marktinterventie zal naar verwachting onderwerp van discussie worden.
- Het Europees Parlement heeft zich eerder uitgesproken voor een ambitieuzere Europese industrie- en technologiestrategie en zal naar verwachting pleiten voor verdergaande maatregelen om technologische soevereiniteit te versterken.